

KARTA KURSU

kierunek: filologia polska
studia I stopnia

Nazwa	Komedia w literaturze współczesnej (po 1956 roku)
Nazwa w j. ang.	Comedy in the Contemporary Literature (After 1956 year)

Kod		Punktacja ECTS*	2 zaliczenie
-----	--	-----------------	-----------------

Koordynator	Prof. UP dr hab. Krystyna Latawiec	Zespół dydaktyczny Katedra Literatury Polskiej XX wieku
-------------	------------------------------------	---

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kursu jest zapoznanie słuchaczy z wybranymi tekstami dramatycznymi o cechach komediowych przy jednoczesnym zwróceniu uwagi na współczesne odmiany komizmu. Poszerzenie wiedzy o kontekst europejski. Wyodrębnienie stylów, gatunków, chwytów komediowych, charakterystycznych dla nowoczesnej komedii. Wskazanie na sposoby realizacji komizmu w różnych tekstach kultury – na relacje między literackimi i filmowymi dziełami sztuki komediowej.

Warunki wstępne

Wiedza	Podstawowa z zakresu kultury literackiej i teatralnej.
Umiejętności	Rozpoznawanie struktur fabularnych, sposobów postaciowania, przejawów komizmu słownego, sytuacyjnego.
Kursy	-----

Efekty kształcenia

Po ukończeniu kursu student:		
Numer efektu	Ma wiedzę:	Odniesienie do efektów kierunkowych
W01	Zna historycznoliterackie, społeczne i psychologiczne uwarunkowania teorii komedii i komizmu.	K_W02
W02	Rozróżnia konwencje gatunkowe komedii, style komediowe i odmiany komizmu.	K_W03
W03	Zna i problematyzuje podstawowe teksty kultury literackiej i teatralnej.	K_W09
W04	Łączy wiedzę o zjawiskach kultury rodzimej z europejskimi nurtami komediowymi.	K_W13
Numer efektu	Ma umiejętności:	Odniesienie do efektów kierunkowych
U01	Interpretuje teksty kultury, rozpoznaje kierunki artystyczne i konwencje, korzystając z właściwych narzędzi badawczych.	K_U06

U02	Posługuje się pojęciami teoretycznymi, terminologią związaną z tekstem komediowym (literackim, teatralnym).	K_U08
U03	Przygotowuje wystąpienia ustne na temat sposobów przejawiania się komizmu w tekstach dramatycznych z wykorzystaniem różnych źródeł wiedzy.	K_U10
Numer efektu	Ma kompetencje społeczne:	Odniesienie do efektów kierunkowych
K01	Potrafi przygotować zespołową prezentację lub wielogłosowy referat	K_K02
K02	Dostrzega związki między dziedzictwem kultury polskiej i europejskiej	K_K06
K03	Wypowiada się w sposób poprawny pod względem językowym i komunikatywny dla uczestników zajęć	K_K07

Organizacja										
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach								
		A	K	L	S	P	E			
Liczba godzin		16								

Opis metod prowadzenia zajęć

Zajęcia wstępne poświęcone zapoznaniu słuchaczy z ogólną teorią komizmu jako wprowadzenie do estetyki śmiechu (śmieszności). Interpretacja wybranych utworów i problemów z zastosowaniem narzędzi z zakresu poetyki tekstu komediowego. Wypowiedzi ustne – wyodrębnianie, nazywanie przejawów komizmu, różnicowanie jego odmian. Porównywanie interpretacji, ocenianie ich jakości merytorycznej i językowej. Formułowanie argumentów, ich klasyfikowanie ze względu na skuteczność perswazyjną. Oglądanie fragmentów wybranych spektakli – omawianie gry aktorskiej, zamysłu interpretacyjnego reżysera, semantycznej funkcji znaków wizualnych. Dyskusja nad przygotowanymi przez studentów mikro-prezentacjami i referatami.

Formy sprawdzania efektów kształcenia

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01								x	x				
W02								x	x	x			
W03								x	x	x			
W04								x	x	x			
U01								x	x	x			
U02								x	x	x			
U03								x	x				
K01							x	x					

K02								x	x				
K03								x	x				

Kryteria oceny	Aktywność na zajęciach, sprawność komunikacyjna referatów i prezentacji, umiejętność pracy w grupie, oryginalność formułowanych argumentów i wniosków. Fakultatywnie esej na temat ustalony z prowadzącym zajęcia.
Uwagi	Zajęcia łączą elementy teorii komizmu z praktyczną interpretacją tekstów kultury (literackiej i teatralnej), powstałych po 1956 roku, ewentualnie wcześniejszych, lecz w Polsce poznanych po tym roku, gdy rozluźnieniu uległy obowiązujące w czasach stalinizmu polityczne ograniczenia.

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

<ul style="list-style-type: none"> -Funkcjonowanie terminu „komedia” w pracach badaczy -Zarys historii i teorii gatunku -Komizm jako kategoria światopoglądowa w XX wieku -Mechanizmy komizmu, jego środowiskowe uwarunkowania (obyczaj, konwenans) -Rozróżnienia: farsa, tragikomedia, czarna komedia, komedia absurda, komedia zagrożenia -Komediożytyw rodowód teatru absurdu (humor absurda) -Współczesna komedia a estetyka groteski -Parodia konwencji romantycznych, parodia dramatu mieszczańskiego

Wykaz literatury podstawowej

<p><u>Teksty</u></p> <p>Dürrenmatt Friedrich, <i>Romulus Wielki</i> lub <i>Wizyta starszej pani</i> [w:] tegoż, <i>Teatr</i>, przeł. Irena Krzywicka i inni, Warszawa 1972.</p> <p>Gombrowicz Witold, <i>Operetka</i> [w:] tegoż, <i>Dramaty</i>, Kraków 1988 i nast.</p> <p>Grochowiak Stanisław, <i>Chłopcy</i> [w:] tegoż, <i>Dialogi</i>, Warszawa 1975; w: <i>Antologia dramatu polskiego 1945-2005</i>, t. I, oprac. Jan Kłossowicz, Warszawa 2007.</p> <p>Głowacki Janusz, <i>Ścieki, skrzeki, karaluchy. Utwory prawie wszystkie</i>, Warszawa 1996 lub Głowacki Janusz, <i>5 ½. Dramaty</i>, Warszawa 2007 (wybrany utwór).</p> <p>Koterski Marek, <i>Dzień świra</i>, „Dialog” 2000, nr 8; tegoż, <i>Dzień świra</i>, Izabelin 2002.</p> <p>Mrożek Sławomir, <i>Indyk, Zabawa, Na pełnym morzu</i> [w:] tegoż, <i>Utwory sceniczne</i>, t. 1, Kraków 1973; <i>Krawiec</i> [w:] tegoż, <i>Dzieła zebrane. Teatr 1-3</i>, Warszawa 1995-1997.</p> <p>Nowakowski Doman, <i>Ketchup Schroedera</i>, Warszawa 2007.</p> <p>Schaeffer Bogusław, <i>Utwory sceniczne</i>, t. I-III, Salzburg 1992, 1994, 1998 (wybrany utwór).</p> <p>Wojcieszek Przemysław, <i>Made in Poland</i>, [w:] <i>Made in Poland</i>, oprac. Roman Pawłowski, Kraków 2006.</p> <p><u>Opracowania</u></p> <p>Błoński Jan, <i>Historia i operetka</i> [w:] <i>Gombrowicz i krytycy</i>, oprac. Zdzisław Łapiński, Kraków 1984.</p> <p>Błoński Jan, <i>Mrożka droga do komedii</i> [w:] tegoż, <i>Romans z tekstem</i>, Kraków 1981.</p> <p><i>Humor absurda w teatrze i w życiu. Rozmowy o dramacie</i>, „Dialog” 1958, nr 8.</p> <p>Krajewska Anna, <i>Komediożytyw rodowody absurdu</i> [w:] tejże, <i>Komedia polska dwudziestolecia międzywojennego</i>, Poznań 2004.</p> <p>Passi Izaak, <i>Powaga śmieszności</i>, przeł. Kamelia Minczewska-Gospodarek, Warszawa 1980</p> <p>Pavis Patrice, <i>Słownik terminów teatralnych</i>, przeł. Sławomir Świontek, Wrocław 2002.</p> <p>Piwińska Marta, <i>Legenda romantyczna i szydery</i>, Warszawa 1973.</p> <p>Sugiera Małgorzata, <i>Dramaturgia Sławomira Mrożka</i>, Kraków 1996.</p>

Wykaz literatury uzupełniającej

Teksty

Drozdowski Bohdan, *Kondukt*, „Dialog” 1960, nr 11.
 Ionesco Eugène, *Łysa śpiewaczka, Lekcja, Krzesła* (jeden utwór do wyboru), przeł. Jan Błoński i inni, Izabelin 2004
 Pankowski Marian, *Teatrowanie nad świętym barszczem, Nasz Julo czerwony*, w: tegoż, *Teatrowanie nad świętym barszczem. Wybór utworów dramatycznych*, Kraków 1995.
 Pinter Harold, *Kochanek*, przeł. Bolesław Taborski, „Dialog” 1966, nr 8; także w: Pinter Harold, *Dramaty*, przeł. Bolesław Taborski, Sulejówek 2006.
 Różewicz Tadeusz, *Spaghetti i miecz*, w: tegoż, *Teatr*, t. I, Kraków 1988.
 Rymkiewicz Jarosław Marek, *Dwie komedie*, Warszawa 1980.
 Słobodzianek Tadeusz, *Obywatel Pekosiewicz*, „Dialog” 1989, nr 5.
 Stasiuk Andrzej, *Noc. Słowiańsko-germańska tragifarsa medyczna*, Wołowiec 2005.

Opracowania

Dramat polski. Interpretacje, cz. II, red. Jan Ciechowicz, Zbigniew Majchrowski, Gdańsk 2001.
 Filipowicz Halina, *Odbrażowanie bohaterskich mitów* [w:] tejsze: *Laboratorium form nieczystych. Dramaturgia Tadeusza Różewicza*, przeł. Tomasz Kunz, Kraków 2000.
 Gurewicz Morton, *Comedy: The Irrational Vision*, London 1975.
 Karasińska Marta, *Bogusława Schaeffera filozofia nowego teatru*, Poznań 2002.
 Kott Jan, *Pisma wybrane, t. II: Teatr czytany*, Warszawa 1991.
 Krajewska Anna, *Dramat współczesny. Teoria i interpretacja*, Poznań 2005.
 Latawiec Krystyna, *Na scenie świata i teatru. Dramaturgia Mariana Pankowskiego*, Kraków 1994.
 Latawiec Krystyna, *Utwory komediowe J.M. Rymkiewicza w perspektywie intertekstualnej*, w: tejsze, *Dramat poetycki po 1956 roku. J.M. Rymkiewicz, S. Grochowiak, T. Karpowicz*, Kraków 2007.
Słownik dramatu nowoczesnego i najnowszego, red. Sarrazac Jean-Pierre, przeł. Mateusz Borowski, Małgorzata Sugiera, Kraków 2007.
 Sobolewska Anna, *Pracownie krawieckie ludzkości*, „Teksty” 1978, nr 5.
 Szpakowska Małgorzata, *Krawiec i Operetka, wykroje i wzory*, „Dialog” 1977, nr 11.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Ilość godzin zajęć w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	16
	Konsultacje indywidualne	2
	Uczestnictwo w egzaminie/zaliczeniu	2
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	15
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	10
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	10
	Przygotowanie do egzaminu / kolokwium / testu	
Ogółem bilans czasu pracy		55
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		2